

які б забезпечили мінімум приведених витрат при виконанні всіх необхідних робіт [2].

Таким чином, існує велике розмаїття методів моделювання сільськогосподарських підприємств. Зазвичай моделі сільського господарства спрямовані на розробку стратегії використання ресурсів, яка забезпечить зменшення витрат на ресурсне забезпечення при забезпечення планових або максимальних результативних показників із врахуванням особливостей сільського господарства.

Список використаних джерел

1. Дьяченко Н.К. Особливості застосування математичних методів та моделей в управлінні аграрними підприємствами. *Агросвіт*. № 9. 2020. С. 121–126.

2. Могильницька А.М. Пріоритетні напрями використання економіко-математичного моделювання в роботі аграрних підприємств. *Агросвіт*. № 17–18. 2020. С. 39–44.

Зерницька К.О., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: **Поточилова І.С.**,
асистент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ВИКОРИСТАННЯ ІНДЕКСІВ В СТАТИСТИЧНОМУ АНАЛІЗІ

Статистичний індексний метод є одним з основних в аналізі економічних процесів. У нинішніх ринкових умовах статистичні дослідження необхідні для здійснення ефективної економічної політики.

Метод індексів - статистичний метод, розроблений, в основному, для вивчення господарських явищ. Пізніше його почали використовувати і для вивчення демографічних явищ. Цей метод одержав широке розповсюдження в кінці минулого століття при вивченні зміни рівня товарних цін, потім при аналізі руху промислової продукції, рівня продуктивності праці тощо. Сьогодні індекси використовують в усіх галузях економічної науки і практики [1].

Нижче наведено декілька основних типів індексів, які широко використовуються в статистичному аналізі:

- **Загальний індекс цін:** Він використовується для вимірювання змін в рівні цін на товари і послуги. Найвідомішим прикладом є споживчий індекс цін, який відображає зміни цін на корзину товарів і послуг, яку споживачі зазвичай купують.

- **Загальний індекс собівартості** в статистиці використовується для вимірювання змін вартості виробництва товарів і послуг відносно базового

періоду. Він показує, як змінюються витрати на виробництво в часі, враховуючи зміни вартості ресурсів, заробітної плати, сировини, енергії та інших виробничих факторів..

- Загальний індекс фізичного об'єму є корисним інструментом для аналізу виробничих та економічних процесів, оцінки змін обсягів виробництва і споживання товарів і послуг. Він дозволяє виявити зростання або зменшення фізичного обсягу виробництва або споживання незалежно від змін цін.

- Загальний індекс товарообігу в статистиці використовується для вимірювання змін обсягу торгівлі товарами або товарообороту відносно базового періоду. Він допомагає виявляти зміни в обсягах товарообороту, оцінювати вплив різних факторів на торгівлю, проводити порівняльний аналіз між періодами та встановлювати показники росту або спаду торгівельної активності.

- Загальний індекс витрат на виробництво є важливим показником для аналізу виробничих процесів і витрат підприємств. Він допомагає виявити зростання або зменшення вартості витрат на виробництво, оцінити вплив різних факторів на витрати та встановити тенденції в зміні вартості виробництва. Допомагає виміряти динаміку вартості виробництва, виявляти зміни витрат на виробництво, оцінювати вплив різних факторів на витрати, проводити порівняльний аналіз між періодами та встановлювати показники росту або спаду виробничих витрат. [2].

Використання індексів дозволяє аналізувати і порівнювати дані в структурованому та кількісному форматі. Вони надають можливість виявляти тенденції, зрозуміти залежності між різними економічними показниками і приймати обґрунтовані рішення на основі отриманих результатів аналізу [1]. Застосування індексів дозволяє здійснювати такі дії:

- індекси дозволяють порівнювати дані з різних періодів часу або з різних груп. Наприклад, індекс цін на споживчі товари може бути використаний для порівняння рівня цін між різними роками або між різними країнами. Індекси також можуть бути використані для порівняння рівня доходів, виробництва або інших економічних показників.

- Індекси дозволяють вимірювати зміни показників в часі. Наприклад, індекс виробництва може відображати зміни обсягу виробництва в різні періоди часу.

- Індекси можуть бути використані для прогнозування майбутніх значень показників на основі статистичних тенденцій також можуть бути використані для прогнозування економічного зростання, споживчих тенденцій або інших показників.

- Індекси можуть бути використані для проведення структурного аналізу, де вони допомагають розкрити внутрішню структуру складних показників. [3].

Використання індексів у статистичному аналізі допомагає зробити аналітичні висновки, підтримані конкретними даними, що сприяє

об'єктивності та точності аналізу. Використання індексів дозволяє зробити складні економічні дані більш зрозумілими та доступними для інтерпретації.

Важливо враховувати, що використання індексів в економічному аналізі має свої обмеження і потребує обережного підходу. Наприклад, необхідно враховувати методологію розрахунку індексу, можливість впливу аномальних або незначних подій на результати та враховувати контекстуальні фактори, що впливають на економіку [4].

Отже, підсумовуючи можна сказати, що використання індексів в економічному аналізі є важливим інструментом для вимірювання, порівняння та вивчення змін в економічних показниках. Вони допомагають зрозуміти тенденції, виявити залежності та приймати обґрунтовані рішення на основі об'єктивних даних. Однак їх використання має враховувати контекстуальні особливості та обмеження, щоб забезпечити точність та об'єктивність аналізу.

Список використаних джерел

1. Статистика: Індекси. URL: https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:358310700eb8ebb95c49a6de7bd28ee9bd78ae3f/20170321104342/372864/index.html (дата звернення: 28.04.2023).
2. Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля: Види індексів. URL: <https://studfile.net/preview/2502083/page:2/> (дата звернення: 28.04.2023).
3. Купалова Г.І. Індексний метод. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/24838-111-ndeksniy-metod.html> (дата звернення: 28.04.2023).
4. Опря. А.Т. Індексний метод. URL: <https://textbook.com.ua/statistika/1473453156/s-19> (дата звернення: 28.04.2023).

Зозуля О.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: **Слюсаренко А.В.**, кандидат економічних наук
Миколаївський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Ціноутворення в сільському господарстві має свої особливості, порівняно з іншими галузями економіки. Останнім часом в аграрному секторі економіки України маємо таку ситуацію: з одного боку, сільське господарство є безумовною зоною бідності з низькими показниками фондоозброєності та оплати праці, з іншого - галузь є лідером за показником рентабельності. В середньому за останні п'ять років рентабельність